

ficompass

Mod sostenibbli sabiex jintlaħqu objettivi ekonomiči u soċjali tal-UE

Strumenti finanzjarji

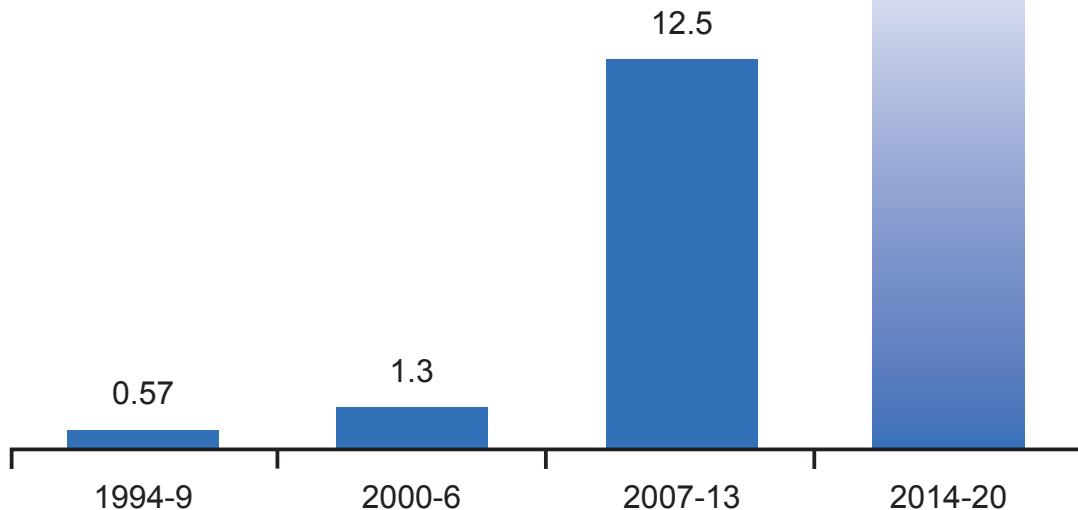
Strumenti Finanzjarji ko-finanzjati mill-Fondi Strutturali u ta' Inves-timent Ewropej huma mod sostenibbli u effiċjenti sabiex wieħed jinvesti fit-tkabbir u fl-iżvilupp tal-individwi u tan-negozji fl-Ista-ti Membri u fir-reġjuni tal-UE. Huma jappoġġjaw firxa wiesgħa ta' riċevituri, bil-potenzjal li l-fondi jistgħu jerġgħu jintużaw f'investimenti ulterjuri.

Il-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej (FSIE) – li jikkonsistu mill-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali (FEŻR), mill-Fond Soċjali Ewropew (FSE), mill-Fond ta' Koeżjoni (FK), mill-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali (FAEŻR) u mill-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi u s-Sajd (FEMS) – jistgħu jintużaw sabiex jappoġġjaw l-iżvilupp b'mod komprensiv billi jsir investiment ngħidu aħna fin-negozji, fir-riċerka u žvilupp, fl-infrastruttura, fl-impjieg i taħriġ, fl-agrikoltura, fl-iżvilupp tal-forestrija u tas-sajd, bl-objettiv globali biex tittejjeb il-kwalità tal-ħajja taċ-ċittadini tal-UE. Xi €450 biljun mill-FSIE huma disponibbli għall-Istati Membri u għar-reġjuni tagħhom bejn il-perjodu 2014-2020. **Il-politiki ta' koeżjo-ni, żvilupp rurali u marittimi** flimkien huma l-akbar oqsma ta' investiment tal-UE għall-tkabbir intelliġenti, sostenibbli u inklussiv.

L-Istati Membri u r-reġjuni jistgħu jagħmlu użu mill-istrumenti finanzjarji bħala mod effiċjenti u sostenibbli sabiex jipprovd appoġġ immirat lejn prioritajiet ta' programm ko-finanzjat mill-FSIE. L-Instrumenti Finanzjarji huma addattati għall-proġetti finanzjarjament vijabbbli, i.e. dawk li mistennija jiġġeneraw bizzżejj-ed qligħ jew tfaddil sabiex iħallsu lura l-appoġġ li rċivew. L-Instrumenti Finanzjarji għandhom jindirizzaw falliment fis-suq identifikat, eż. Fejn il-banek mħumiex lesti li jsellfu u/jew fejn is-settur privat mhux lest li jinvesti.

L-ammonti investiti permezz ta' strumenti finanzjarji taħt il-programmi tal-FEŻR u tal-FSE kibru b'mod sinnifikanti fl-aħħar snin. L-ammonti huma mistennija li jiżdied aktar taħt il-ħames FSIE bejn l-2014-2020, kif ukoll fil-kuntest tal-Pjan tal-Investiment għall-Ewropa.

Kontribuzzjonijiet tal-Programmi lejn strumenti finanzjarji (€ biljun)

L-Instrumenti Finanzjarji huma flessibbli u jipprovd u appoġġ fl-aqwa forma addatta għall-investiment, eż. self, mikrokreditu, garanzija jew ekwità:

Strumenti Finanzjarji: Tipi ta' appoġġ u eżempji illustrativi

Is-Self

Is-self huwa finanzjament avvanzat għall-ditti jew individwi li għandu jiġi mħallas skont skeda pre-definita. Dan jintuża meta l-banek ma jkunux lesti li jsellfu, jew sabiex joffri finanzjament b'termini aħjar (eż. b'rata ta' interess aktar baxxa, b'perjodu ta' ħlas lura itwal, jew rekwiżiti tal-kollateral aktar baxxi).

Skema ta' self iffinanzjata mill-UE fl-Estonja appoġġjat ir-rinnovazzjoni għall-standards moderni ta' 619-il bini ta' appartament, b'aktar minn 22,000 appartament individwali, bi tfaddil sostanzjali fuq l-enerġija milħuqa u titjib fl-ambjent ta' għejxien għall-abitanti.

Mikrokreditu

Il-mikrokrediti huma metodi ta' self żgħir magħmul għan-nies jew għal negoziji żgħar ħafna, li ħafna drabi jkunu eskluži mill-aċċess għas-servizzi finanzjarji. Tipikkament dawn huma provduti fuq perjodu ta' self qasir u mingħajr jew b'kollateral żgħir ħafna.

Fl-Ungjerija, mikrokreditu u skema ta' għotja kombinata ffinanzjati mill-UE tejj-bu is-sitwazzjoni ta' aktar minn 9,000 mikro-intrapriża li qed jikbru billi żiedul-hom l-aċċess tagħhom għar-rizorsi finanzjarji.

Garanziji

Il-garanziji jipporvdu assigurazzjoni lil min isellef li l-kapital tagħhom ser ikun mħallas lura kollu kemm hu jew parzjalment jekk min issellef jonqos milli jħallas is-self tiegħu. Il-fornitur tal-garanzija jkun responsabbi sabiex ikopri n-nuqqas jew l-inadempjenza tas-self ta' min issellef.

Skema ta' garanzija ffinanzjata mill-UE fir-Rumanija ippermettiet garanziji lil aktar minn 694 benefiċjarji (bdiewa u SMEs rurali) sabiex tgħinhom itejjbu il-metodu ta' produzzjoni u biex jipproteġu u jtejjbu lill-ambjent. S' issa din għenet biex jinħolqu jew jinżammu 10,200 post tax-xogħol.

Ekwità

L-strumenti ta' ekwità jinvolvu investimenti tal-kapital f'ditta bi skambju għall-pussess totali jew parpjali ta' dik id-ditta; l-investitur tal-ekwità jista' jassumi xi kontroll tal-immaniġġjar tad-ditta u jista' jaqsam il-profitti tagħha. L-strumenti jinkludu kapital ta' riskju, kapital inizjali jew kapital għal negozji li għadhom kemm fetħu. Ir-ritorn jiddependi mit-tkabbir u mill-profitabilita tan-negozju. Dan jiġi ggwadjanjat ladarba l-investitur jbiegħ il-parti tiegħu tan-negozju lill-investitur ieħor ("ċessjoni"), jew permezz ta' offerta inizjali għall-pubbliku (OIP).

Strument ta' kapital ta' riskju ffinanzjat mill-UE fis-Sassonija, il-Ġermanja, investa f'45 kumpaniji żgħar, u għenhom jgħelbu l-faži diffiċli inizjali u appoġġja t-tkabbir tagħhom, billi ppermettilhom jisfruttaw ideat u teknologiji innovattivi. Dan għen sabiex jinħolqu jew jinżammu aktar minn 450 post tax-xogħol.

Kif jaħdmu l-strumenti finanzjarji?

Il-fondi jiġu allokati mill-baġit tal-UE lill-pajjiżi jew reġjuni sabiex jitwettqu strategiji ta' žvilupp ekonomiċi u soċjali għal perjodu ta'sebu snin li jikkumplimentaw l-istrategjia tat-tkabbir u tal-impieggi Ewropa 2020 u li huma spjegati fil-'programmi' mifthema mal-Kummissjoni Ewropea. Il-programmi huma implementati mill-Istati Membri tal-UE u mir-reġjuni li jiddeċiedu x'tip ta' proġetti u investimenti huma l-aktar addattati għall-istrategjji tagħhom. Dan ix-xogħol huwa organizzat mill-'awtoritajiet maniġerjali' f'kull pajjiż u/jew reġjun. L-awtoritajiet maniġerjali

jiddeċiedu fejn ser jintużaw l-ghotjet jew l-strumenti finanzjarji sabiex jipprovdu appoġġ.

Qabel jiġu allokati l-flus għall-strument finanzjarju, l-awtoritajiet maniġerjali għand-hom jassessjaw dak li huwa meħtieġ, għaliex u minn min. Per eżempju, reġjun jista' jkollu ditti b'teknoloġija għolja li ma jistgħux jaċċessaw finanzjament ordinarju tal-bank minħabba li l-proġetti tagħhom huma riskjuži wisq. Jew, jista' jkun, li hemm ditti verament żgħar u imprendituri li ma jistgħux jiksbu self minħabba li m'għandhom ebda rekord mal-bank jew ebda garanzija x'joffru. Imsejjes fuq assessjar fil-fond tal-bżonnijiet, wieħed jew aktar strumenti finanzjarji jistgħu jiġi stabbiliti. L-strumenti finanzjarji ġeneralment jiġu ġestiti minn ištutzzjonijiet finanzjarji li joperaw fuq skala nazzjonali jew reġjonali (bħal m'huma l-banek) li jiġu magħżula u inkarigati li jħaddmu l-strumenti finanzjarji f'isem l-awtorità maniġerjali. L-strumenti finanzjarji li jużaw fondi tal-UE huma għalhekk ħafna drabi imwassla fir-reġjun jew fil-lokal, minn ištutzzjonijiet li huma digħi familiali ma'dawk li finalment jirċievu l-appoġġ.

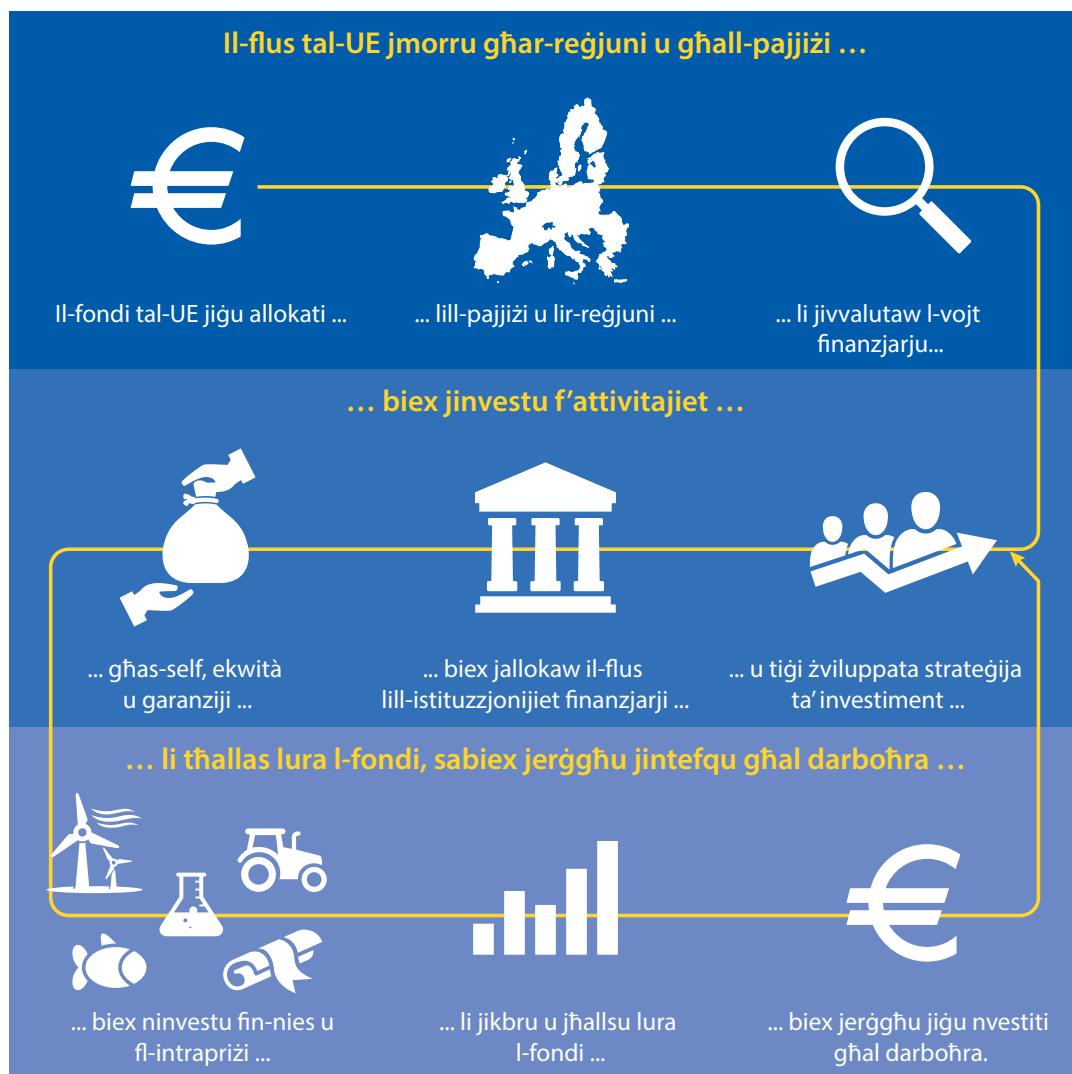
L-strumenti finanzjarji għandhom jiġu investiti fi proġetti li jippromwovu l-objettivi tal-FSIE. Dawn jistgħu jkopru kull waħda mill-ħdax il-Objettiv Tematiku definiti għal perjodu bejn l-2014-2020:

- Riċerka u innovazzjoni
- Informazzjoni u teknoloġiji tal-kommunikazzjoni (ICT)
- Kompetittività għall-intrapriżi żgħar u medji (li tħalli negozi rurali, proċessar tas-sajd u akwakultura)
- Ekonomija b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju
- Adattament għat-tibdil fil-klima u mmaniġġjar tar-riskju
- L-ambjent u effičjenza fir-riżorsi
- Trasport sostenibbli u restrinġiment tan-netwerk
- L-impjieg u mobilità lavorattiva
- L-inklużjoni soċjali u l-faqar
- L-edukazzjoni
- Il-kapaċităt istituzzjonali

L-strumenti finanzjarji appoġġjati mill-FSIE għandhom jikkonformaw ma' proviżjonijiet spċċi regolatorji li huma stabiliti f'firxa ta' leġiżlazzjoni: ir-Regolament dwar Dispożizzjoni Komuni (RDK) li jirregola l-implementazzjoni tal-FSEI; kull wieħed mill-regolamenti spċċi għall-fond u diversi regolamenti delegati u implementativi relatati.

Kif jaħdmu l-strumenti finanzjarji?

L-strumenti finanzjarji joffru numru ta' vantaġġi

Il-flus jitħallsu lura u jerġgħu jiġu użati għal darboħra fl-istess reġjun għall-investimenti oħra. Dan huwa importanti ferm speċjalment fi żmien ta' tnaqqis fl-infieq pubbliku.

Flus pubblici jinkuraġġixxu investiment privat. Per eżempju, dawk l-imsejjha 'investituri informali' jistgħu jinvestu f'negozji żgħar flimkien ma' strumenti ffinanzjati mill-UE meta dawn ma jkunu qatt investew waħedhom. Propjetà urbana li b'xi mod kienet ser tispicċa ma tintużax tista tiġi kkonfigurata mill-ġdid għall-varjetà ta' użu

kummerċjali u industrijali minħabba li žviluppaturi tal-propjetà kapaċi jikkonvinċu rwieħhom sabiex jissieħbu fiha. Il-banek jistgħu jsellfu lill-intraprendituri li mhumiex kapaċi joffru kollaterali minħabba fond ta' granzija appoġġjat mill-UE.

Bl-investiment privat tiġi l-kompetenza tal-investitur privat. Ditti u awtoritajiet lokali jistgħu jibbenefikaw minn approċċ aktar dirett u prattiku (hands on) sabiex jiżviluppaw il-proġetti tagħhom minħabba li l-organizzazzjonijiet appuntati biex jamministrav l-strumenti finanzjarji huma inċentivati biex jaraw l-investimenti tagħhom jinbidlu f'suċċess.

U għalik x'hemm?

- Bħala awtorità nazzjonali, reġjonali jew lokali, int tista iżżejjid l-ingranaġġ tal-flus disponibbli għall-iżvilupp fiż-żona tiegħek billi tattira sorsi ta' finanzi oħra u jerġgħu jinvestu l-flus mħallsa lura.
- Bħala intermedjarju finanzjarju, int tista' tikkontribwixxi għall-iżvilupp sos-tenibbli fir-reġjun tiegħek billi tgħin fl-investiment ta' fondi tal-UE bi skambju ma' miżata għall-immaniġġjar, filwaqt li potenzjalment tkun qed twessa il-klientela tiegħek.
- Bħala čittadin, intraprenditur jew negozju, kapaċi tista' taċċessa l-finanzi fejn qabel il-banek ma' offrewx finanzjament jew offrewh b'termini mhux daqstant attraenti. L-awtorità maniġerjali tiegħek tgħidlek liema intermedjarji finanzjarji fir-reġjun tiegħek joffru prodotti finanzjarji ko-finanzjati mill-fondi tal-UE li jistgħu jkunu addattati għalik.

Awtoritajiet Maniġerjali	<ul style="list-style-type: none"> • jsegwu l-objettivi tal-programmi eż-żgħajnejna lill-SMEs f'reġjun biex jikbru billi tiżidied il-provvista tal-finanzi • jiġu riċiklati fondi li jerġgħu lura fil-qasam tal-programm • I-IF jistgħu jaħdmu b'għotjet b'mod kumplimentari • jinkuraġġixxu l-ko-investiment mis-settur pubbliku u minn dak privat, iżidu r-riżorsi u r-riżultati tal-programmi • jgħinu fl-izvilupp ta' provvista permezz ta' bini ta' kapaċità u kapital addiż-zjoni
Banek Maniġers ta' fondi Investitura	<ul style="list-style-type: none"> • diversifikazzjoni/espansjoni tal-offerta ta' prodott, attivitajiet jew opportunitajiet ta' investiment • partecipazzjoni tas-settur pubbliku tikkondividti r-riskju • riżorsi oħra jgħinu fl-izvilupp ta' prodotti għal swieq ġoddha jew għal oħrajn li qabel ma kienux vijabbli • opportunitajiet biex wieħed jamministra l-fondi
Riċevituri finali	<ul style="list-style-type: none"> • jista' jaċċessa fondi li qabel ma kienux disponibbli • jinkiseb finanzjament permezz ta' banek u intermedjarji finanzjarji oħra fir-reġjun, ħafna drabi bi proċeduri tal-applikazzjoni aktar sempliċi mis-self tal-bank normali • jista' jiġi kombinat ma' appoġġ moderat bħal m'hija l-konsulenza jew l-avviż • diversi tipi ta' strumenti disponibbli

---

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 "Financial Instruments and IFIs' Relations"
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg